

Da'vat

Barcha kashfiyotlar ichida eng go'zali yaxshi tarbiya olgan insondir.

EPIKTET

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLY NITOH PALATASI
INV. №

Kuch - bilim va tafakkurda

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan 2004-yil 24-iyul, shanba № 60 (7669)

SO'NGGI UCH KUN MUJDALARI

ISHONCH YORLIQLARI TOPSHIRILDI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovga 22-iyul kuni Oqsaroyda Fransiya Respublikasining mamlakati-mizdagi Favqulodda va muxtor elchisi etib tayinlangan Jan Bernar Xart, Shveysariya Konfederatsiyasining O'zbekiston Respublikasidagi Favqulodda va muxtor elchisi etib tayinlangan Peter Burxard ishonch yorlig'ini topshirdi.

YARIM YILLIK YAKUNLARIGA BAG'ISHLANDI

Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashining Qoraqalpog'iston Respublikasini 2004-yilning birinchi yarim yilligida ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlariga bag'ishlangan majlisi bo'ldi. Uni Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisi T.Tangirberganov boshqardi. Majlisda Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi Raisi M.Yerniyazov, O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri o'rinbosari A.Oripov ishtirok etdi.

ЁШ МАТЕМАТИКЛАР ЮТУФИ

Жорий йилнинг 4-18 июль кунлари Греция пойтахти Афина шаҳрида математика фани бўйича ўтказилган 45-халқаро олимпиадада ўзбекистонлик ўқувчилар муваффақиятли иштирок этишди. 20 июль кuni эрталаб Тошкент аэропортига уларни кутиб олиш учун чиққан ХТВ ходимлари ва ота-оналар ҳамда уларнинг устозлари қалблари қувончларга тўла эди.

— Афина аэропортида жамоамиз вакиллари Узбекистон Республикасининг Греция давлатидаги бош консули ва Халқаро математика олимпиадасининг ташкилотчилари кутиб олишди, — дейди ХТВ Таълим муассасалари бош бошқармасининг назоратчиси Тўлқин Султонов. — Кутиб олиш маросими иштирокчиларга ўзгача завқ бахш этди ва улар муносиб ўринларни эгаллашга ҳаракат қилишди.

Олимпиада низомига кўра, 12-13

июль кунлари ўқувчиларимиз ёзма иш топширишди. Сўнгра иштирокчиларга 3 тадан топшириқ берилди. Хар бир тўғри ва аниқ берилган жавоб учун ўқувчилар 7 балл билан баҳоландилар.

14-15 июль кунлари ўқувчиларнинг бажарган ишлари ҳакамлар ҳайъати томонидан баҳоланиб, якуний ҳулосалар эълон қилинди. Жумладан, ўзбекистонликлардан Зафар Жумладан, Зафар Жумладан (Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги 1-иктидорли болалар мактаб-интернатининг 11-синф ўқувчиси), Бекзод Тиллаев (Навоий давлат педагогика институти қошидаги академик лицей ўқувчиси) ва Жалол Курбонов (Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги 18-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси) бронза медали билан, Собит Собиров (Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги

1-иктидорли болалар мактаб-интернатининг 11-синф ўқувчиси) ва Шоҳруҳ Холматов (Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти қошидаги лицей-интернатининг 11-синф ўқувчиси) эса олимпиада ташкилотчиларининг фахрий ёрлиғи билан тақдирландилар.

Дунёнинг турли мамлакатларидан ўз билимини синаш мақсадида келган 600 нафар энг иқтидорли ўқувчи орасидан юртимиз ўқувчиларининг совринли ўринларни эгаллашгани барча-барчамизнинг қалбимизни фахр ва гурурга тўлдирди.

Дониёр ҲРОЛОВ,
Халқ таълими вазирлигининг матбуот котиби

Суратларда: (чапдан ўнга) Халқаро олимпиаданинг бронза медали совриндорлари Зафар Жумлаев, Бекзод Тиллаев ва Жалол Курбонов. Бурҳон РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

ҚАРОР ИЖРОСИГА БАФИШЛАНДИ

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурини амалга ошириш чоратадбирлари тўғрисида»ги қарори ижросига бағишланган семинар-кенгаш бўлди.

Вазирлик ва идоралар раҳбарлари, шаҳар ва туман ҳокимларининг ўринбосарлари, халқ таълими бўлими мудирлари иштирок этган йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазири Т.Жўраев маъруза қилди.

Йиғилишда барча мактаблардаги аҳвол замон талаблари даражасида батафсил ўрганиб чиқилганлиги, авария ҳолатидаги, мукамал ва жорий таъмирга муҳтож мактаблар, қурилиши тугалланмаган объектларнинг аҳволи ҳақида сўз борди.

Хозирги кунда Қорақалпоғистон Республикаси халқ таълими тизимидаги 763 та мактаб, 409 та мактабгача, 84 та мактабдан ташқари таълим муассасаларида 37 минг нафар педагог 360 мингга яқин ўқувчи таълим-тарбия бериб келмоқда.

2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастурига мувофиқ Қорақалпоғистонда 33 мактаб биносини янгидан қуриш режалаштирилган. Шунингдек, 230 та мактаб капитал реконструкция қилинади, 215 та мактабда капитал, 148 та мактабда жорий таъмирлаш ишлари олиб борилади.

Тадбирда замонавий мактаб жиҳозлари, ўқув қуроллари, дарсликлар, янги мактаб биноси лойиҳалари намойиш этилди.

Аминбой ОРТИҚБОВ,
ЎзА мухбири

Ibrat

“**Yozni “Kamolot” bilan loyihasi doirasida “Kamolot” YOIH Mirobod tumani bo‘limi qoshida kompyuter o‘quv markazi tashkil etildi. Markazda avvalo kam ta‘minlangan va boquvchisini yo‘qotgan oilalar farzandlari saboq olishadi.**”

ГАЗЕТАНИ ВАРАҚЛАГАНДА:

КИМ ҚАЕРГА ДАВОГАР?

республикаимиз олий ўқув юрларига абитуриентлардан тушган аризалар таҳлили нимани кўрсатади?
2-3-бетлар

Ўрта махсус, касб-ҳунар ва халқ таълими муассасалари раҳбар кадрларини аттестациядан ўтказиш ТАРТИБИ
10-11-бетлар

ТЎПЛАНГАН ТАЖРИБА — ТУГАН-МАС ХАЗИНА

7-бет

АЛИФБЕДАГИ ЯШИРИН МЎЪЖИЗАЛАР

13-бет

БОБОСИННИНГ ЙЎЛИДАГИ НЕВАРА

8-бет

«ЛИМОН» СКАНВОРДИ

16-бет

**SO'NGGI
UCH KUN
MUJDALARI****NAVOIYDA
SEMINAR-
TRENING**

«O'zbekistonda 2004-yilda erkin demokratik saylovlar o'tkazishning huquqiy asoslari» mavzidagi hududiy seminarida siyosiy partiyalarning quyi tashkilotlari, o'zini-o'zi boshqarish organlari, jamoatchilik tashkilotlari, xalq ta'limi bo'limlari xodimlari, ommaviy axborot vositalari vakillari ishtirok etdi. Markaziy saylov komissiyasi raisi Bo'ritosh Mustafoyev O'zbekiston Respublikasi saylov qonunchiligining huquqiy asoslari hamda 2004-yilda parlament saylovi kampaniyasini uyushtirish masalalariga bag'ishlangan ma'ruza qildi. Seminar-trening erkin muloqot tarzida o'tdi. Yig'ilganlar o'zlarini qiziqtirgan savollarga batafsil javob oldi.

**OLIIY XO'JALIK
SUDI PLENUMI**

O'zbekiston Respublikasi Oliy xo'jalik sudining joriy yil birinchi yarmidagi faoliyati yakunlariga bag'ishlangan plenumi bo'lib o'tdi. Plenumda O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurori R.Qodirov ishtirok etdi.

**DOLZARB
MASALAGA
BAG'ISHLANDI**

Respublika «Mahalla» xayriya jamg'armasida «Mahallalar terrorizm va ekstremizmga qarshi kurashda asosiy tayanchimiz va suyanchimizdir» mavzuida ilmiy-amaliy konferensiya bo'lib o'tdi. Tadbir O'zbekiston Ichki ishlar vazirligi hamda Bosh prokuratura bilan hamkorlikda tashkil etildi. Unda Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri mahalla oqsoqollari, huquq-tartibot idoralari xodimlari, jamoat tashkilotlari vakillari ishtirok etdi.

Tadbirda yoshlarni dinni niqob qilib olgan ekstremistik oqimlarning ta'siridan, giyohvandlik kabi illatlardan asrash, farzandlarimizni azaliy qadriyatlarimiz ruhida tarbiyalashga qaratilgan ishlarni yanada takomillashtirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan ekani qayd etildi.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Ўқитувчилар меҳнатини қўшимча рағбатлантиришга доир эксперимент ўтказиш ва халқ таълими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг тармоқ сеткасига ўтиш тўғрисида»ги қарорлари бу йўлда сал-

лари билан таъминлаш муаммоларига алоҳида урғу берилиши ҳукуратимиз раҳбариятининг фарзандларимиз келажига нақадар катта масъуллик, умид билан қараётганлигининг яна бир ифодасидир. Ўқитувчи меҳнатининг моддий жиҳатдан рағбатлантирилиши унинг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшиши, табиий. Шу аснода унинг фикру ўйи ўқиш-ўқитиш ишларининг сифат ва самарадорли-

Munosabat

Бизнинг мактабимизда 2800 нафар ўқувчи таълим-тарбия олмакда. Уларнинг мукамал билим олишлари учун барча имкониятлар яратилган. Айни кунда ўқув ғўшаси янги ўқув йилига тўлиғича шай этиб қўйилган.

... Ҳадемай кўнғироқлар чалинади. Муаллимлар илму ур-

**ЎҚИТУВЧИ ФИДОЙИЛИГИНИ
ОШИРУВЧИ ҚАРОР**

моқли қадамлар ташланишига туртки бўлиши, шубҳасиз. Мазкур ҳужжатларда давлат умуммиллий дастурини амалга оширишга дахлдор жиҳатлар тўлиқ қамраб олинган. Жумладан, умумтаълим мактабларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, замонавий ўқув лаборатория ускуналари ва компьютер техникаси билан жиҳозлаш, дарсликлар ва ўқув услубий материал-

гини оширишга қаратилади. Соддагина қилиб айтсак, маошини маошигача етказмаган киши «Қаердан қўшимча маблағ топсам экан», дея минг хил ўйларга қоришиб яшаши мумкин. Касбу корининг ортидан рўзғорига кут-барака кираётганини хис қилган инсон эса ҳалол меҳнатидан завқланади. Шукроналик уни ўз-ўзидан фидойиликлар томон етаклайверади.

фон ошиёнларига сабоқ бермоқдек муқаддас вазибаларини адо этмоқ учун ошиқадилар. Мактаб, таълим ишини яхшилаш борасида бир йўла қатор ҳужжатларнинг эълон қилиниши ўқитувчиларимизнинг фидойилиги, жонқурлигини янада оширишига ишонаман.

Хурсанд ХОТАМОВА,
Навоий шаҳридаги
17-мактаб директори

Қашқадарё вилояти Чирокчи туманида яшовчи С.Пардаевдан:

Савол: Мен мактабдан имтиёзли пенсияга чиқшим учун 25 йиллик меҳнат стажига керак, шу меҳнат стажига институтнинг кундузги бўлимида 4 йил ўқиган вақтим ҳам қўшиладими?

Жавоб: Институтнинг кундузги бўлимида 4 йил ўқиган вақтингиз умумий стажга киради, бироқ педагогик стажга кирмайди. Мактабда 1 ёки 2 йил ишлаб, сўнг институтни битириб, мактабда ўқитувчилик қилганингизда эди, институтдаги ўқиган вақтингиз ҳам педагогик стажга қўшилган бўларди.

Й.АХМЕДОВ,
Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кўмитаси бош мутахассиси

**ИНСОНГА ЭЪТИБОР – ЮКСАК
МАЪНАВИЯТ РАМЗИ**

ча, ҳукурат ислохотларидан акс этади.

«Маънавият» нашриёт бошқа нашриётлар каби юқорида-

Ижодкорларнинг ажойиб кашфиётларидан бири плакатлар бўлса керак. Чунки уларда бир олам маънони ифодалаш, бирор-бир мавзуга доир тушунча ва тасаввурларнинг расмлар воситасида берилиши чинданда ажойиб. Уларда халқимиз ҳаёти, турмуш тарзи, яшаш шароитидан тортиб, ўлмас қадриятларию анъаналари, турли маросимлари ва тўй-ҳашамларига тортиб унинг натижаларига акс этади.

ми мавзулар акс этган плакатлар туркумини чиқарди. Таъкидлаш керакки, бу нашриётнинг биринчи иши эмас. Бундан аввал ҳам ушбу нашриёт бир қанча плакатларни чиқарган эди. Ўша плакатлар бугун кўплаб таълим муассасалари ҳамда бир қанча ташкilotларни беэаб турибди.

Нашриёт янги авлод плакатлари туркумини «Инсонга эътибор — юксак маънавият рамзи» (Тузувчи муаллиф — М.Қаршибоев, масъул муҳаррир — З.Мирзакулов) деб номлади. Беш туркумга бўлинган плакатлар «Аёл — табиатнинг буюк мўжизаси», «Соғлом авлод — буюк давлат пойдевори», «Қариси бор уйнинг париси бор», «Маҳалла ободлиги — юрт ободлиги», «Меҳр ва мурувват — юксак фазилат» каби сарлавҳалар билан номланиб, шу номларга хос мавзуларни ёрқин суратлар ва юртбошимизнинг бу борада билдирган фикрлари орқали ифодалаб беради.

А.МУХТОРОВ

ЎТГАН ЙИЛГИДАН КЎП

Олий маълумот эгаллаш истагида юрган йигит-қизлар кўпинча ўз хоҳиш-истакларига кўра, бирорта олий ўқув юрти қабул ҳайъатига ҳужжатини қўлтиқлаб кириб боришади. Абитуриентнинг ўқув юртини танлаши ихтиёрий ёки ўз яқинларининг маслаҳат ва йўл-йўриқлари асосида бўлиши табиий. Шу жиҳатдан олганда, улар бир неча тоифага ҳам ажратилиши мумкин.

Ҳар доимгидек бу йил ҳам 20 июндан бошлаб мамлакатимиз олий ўқув юртларида ҳужжатларни қабул қилиш жараёни бошланиб кетди. Албатта, ҳар бир ҳужжат ортида бир инсоннинг тақдири туради, лекин муҳими бу эмас, абитуриентнинг билим даражаси ҳамisha биринчи мезон бўлиб ҳисобланади. Улар сони қанчалик кўп ёки камлиги танловнинг қай даражада ўтишини таъминлайди. Агар ўтган йили олий таълим муассасаларига 217 мингта ариза тушган бўлса, бу йилги умумий рақам 244 мингдан ошиб кетди. Натижаларни солиштириш шуни кўрсатадики, илм эгаллашга иштиёқмандлар

КИМ ҚАЕРГА

Республикамиз олий ўқув юртларига абитуриентлардан

сони ошаяпти ва бу қувонарли ҳолдир.

Айниқса, 20 та олий таълим муассасасида ташкил этилган махсус сиртки бўлимда ўқиш истагини билдирганлар сони ўтган йилгидан анча фарқли равишда ошган.

Жами аризалар сони 5 мингта ўринга 19465 та. Даъвогарлар сонининг ошиши юртимиздаги таълим ислохотлари борган сари сифат босқичига кўтарилаётганидан далolat бериб турибди. Шу ўринда Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети абитуриентлар сони бўйича юқори ўринлардан бирида турганини ҳам таъкидлаб ўтишимиз керак. Бу таълим йўналишлари бўйича белгиланган қабул квоталари билан ҳам тавсифланадики, абитуриент ҳужжат топширишдан аввал албатта ўринлар сонига назар ташлайди.

**БИР ЎРИНГА НЕЧТА
ТАЛАБГОР?**

Хўш, энг кўп абитуриенти бор олий ўқув юрти қайси бири, деган савол туғилади. Бу йил Термиз давлат университети биринчи ўринни ишғол этди. 11500 нафар йигит-қиз шу

даргоҳда ўқишни дилига туккан. Кейинги ўринда Самарқанд давлат университети турибди. Энг катта танлов кўрсаткичи эса бир ўринга 9,1 ҳисобида Тошкент давлат юридик институтига насиб қилиб турибди. Термизликларда бу кўрсаткич 8,1, НамДУда 7,7, Андижон давлат университетида эса 6,4 ва ҳоказо. Тушган аризалар ва қабул режаси бир-бирига бўлиб чиқилганда, битта ўринга қанча кишининг «қураш» олиб бориши ойдинлашади. Иқтисодиёт, юридик, техника, касбий таълим йўналишларида билим эгаллашнинг ниҳат қилган ёшлар кўпроқ эканлигини таъкидласак-да,

бошқа соҳаларнинг ҳам булардан мутлақо кам бўлмаган обрў-эътибори борлигини тан олиш керак. Зеро, жамиятда ҳеч қайси соҳа бир-биридан кам эмас ва шундай бўлиши ҳам керак.

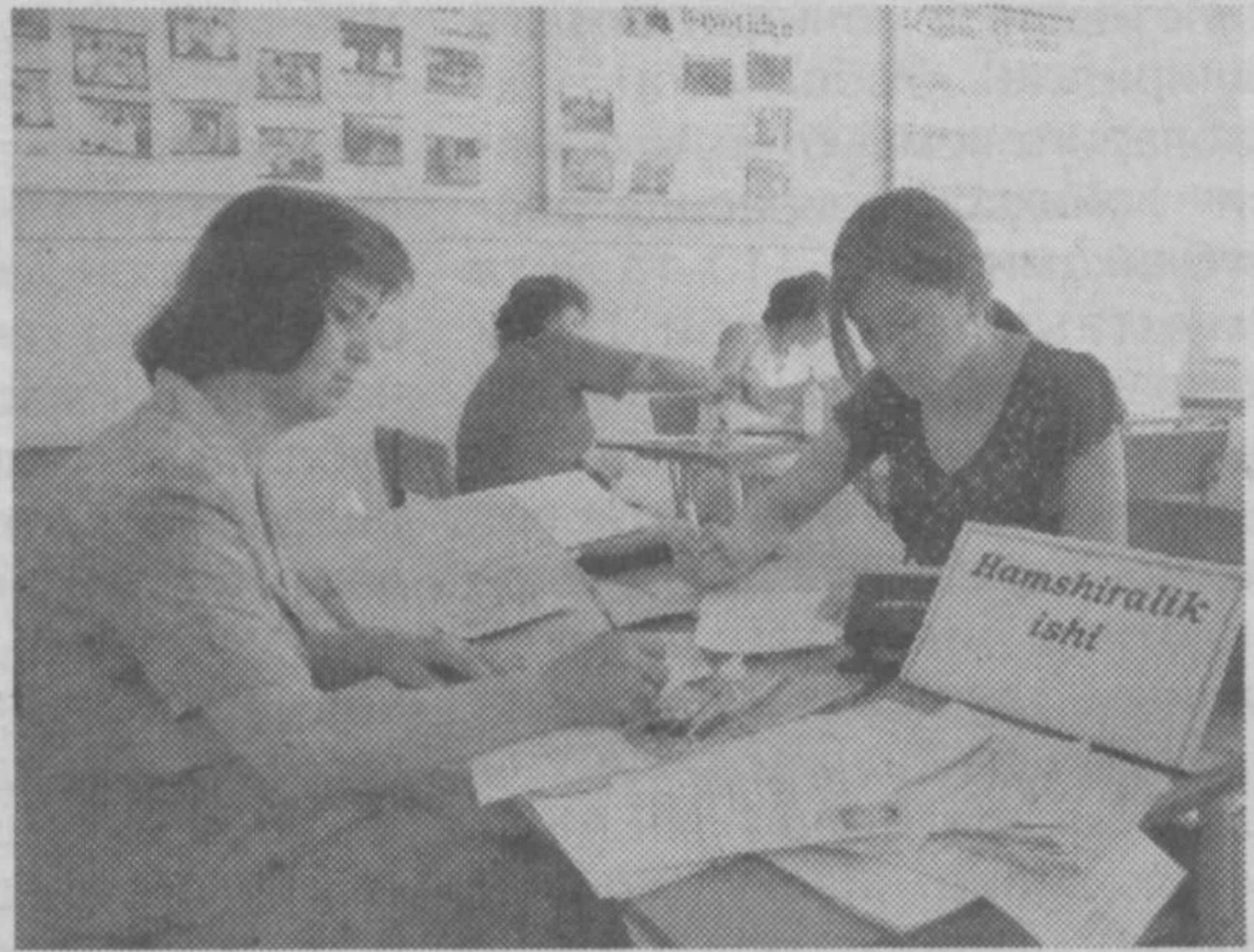
**ПАСТ КЎРСАТКИЧНИ
ҚОРАЛАБ БЎЛАДИ(МИ?)**

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Давлат тест маркази ходимларидан олинган маълумотларда энг кам ариза тушган таълим муассасалари тилга олиб ўтилди. Булар сирасига рақс ва хореография олий мактаби, Ўзбекистон давлат консерваторияси, жисмоний тарбия институти, миллий рассомлик ва дизайн, кимё-технология, Тошкент, Самарқанд архитектура-қурилиш, Тошкент авиация институтлари киради. Бу таълим даргоҳларида бир ўринга 1,1, 1,5, 1,7 киши тўғри келмоқда. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, паст кўрсаткич бу олий ўқув юртларининг нуфузи йўқ, деган хулосани бермайди.

Айни пайтда республикамизнинг барча касб-хунар коллежи ва академик лицейларида янги ўқув йилига ҳужжатлар қабул қилиш қизғин давом этмоқда.

Пойтахтимиздаги Сергели тиббиёт коллежи ҳам бугун йигит-қизлар билан гавжум.

— Ўқув муассасамизда даволаш, ҳамширалик иши ҳамда тиббиёт-профилактика бўлимлари мавжуд, — дейди қабул ҳайъати масъул котиби Абдуҳамид Юнусов. — Ўтган ўқув йилида коллежимизни 300 нафар йигит-қиз битирди. Бу йил юқоридаги мутахассисликлар бўйича 550 нафар ўқув-

ҲАЯЖОНЛИ ДАМЛАР ЯҚИН

чи ўқишга қабул қилиниши мўлжалланган.

Коллежда ўқиш муддати 9-синф маълумотига эга бўлганларга уч йил, 11-синфни тамомлаган ёшларга икки йил қилиб белгиланган. Билим юртидаги замонавий компьютерхоналари, тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган лабораториялар, ўқувчилар ихтиёрида. Ўқишга қабул қилинганлар пойтахтимиздаги йирик тиббиёт муассасаларида амалиётлар ўтайди.

Азим РЎЗИЕВ

Суратларда: қабул жараёнидан лавҳалар
Абдуси ХАЙДАРОВ олган суратлар

Болаларнинг ёзги таътилни кўнгилли ўтказиб, янги ўқув йилига янги куч-ғайрат билан келишини таъминлаш таълим муассасаларининг айни пайтдаги долзарб вазифаларидандир. Шу мақсадда ёзги дам олиш оромгоҳларида болаларнинг мириқиб хордик чиқаришлари учун шарт-шароитлар яратилган. Бироқ ҳамма болаларнинг ҳам дам олиш масканларига бориш имкони йўқ. Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси болаларнинг таътилдаги бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида жорий йилнинг 28 апрель 111-сонли қарори билан шаҳарнинг умумтаълим мактаблари тасарруфида ҳам бир мавсумлик оромгоҳлар очишни режалаштирди. Шунга мувофиқ, шаҳарнинг 25 та мактабида кундузги оромгоҳлар очилди. Хўш, бу дам олиш масканлари ёзда махсус ташкил этиладиган оромгоҳлардан нимаси билан фарқ қилади? Бу ерда болалар фақат вақтларини бекор ўтказмаслик учун мажбурий келадиларми ёки ўз хоҳишлари биланми? Кўпинча мактаб оромгоҳлари деганда болаларнинг тасаввурларида синф хоналарини таъмирлашга ёрдамлашиш ёки енгил-елпи ишларга ўқувчиларни жалб қилишни тушунадилар. Аслида-чи? Аслида мактаб оромгоҳлари қандай? Улар белгиланган режа асосида фаолият кўрсатадими ёки шунчаки болаларнинг бўш вақтларини беҳуда ўтказмаслик учун ташкил қилинадими? Бу саволларга жавоб олиш мақсадида ана шундай оромгоҳларнинг бирини ўз кўзимиз билан кўришга қарор қилдик.

Мирзо Улуғбек туманининг Улуғбек шаҳарчасидаги 286-ўрта мактабда очилган "Камал" болалар оромгоҳи 100 нафар кам таъминланган, ночор оилаларнинг болаларига мўлжалланган эди. Мазкур мактаб, шунингдек, Улуғбек шаҳарчасидаги 54-ўрта мактаб ўқувчилари ҳам қабул қилинди. Мактаб маъмурияти оромгоҳнинг намунали фаолият кўрсатишига қизғин тайёргарлик кўрганлиги унинг ташқи қиёфасидаёқ кўзга ташланади. Турли хил кўргазмалар, деворий газеталар, гуллар билан безатил-

ган мактаб кираверишидаги йўлак бу ерда дам олаётганларнинг тасаввурларига мактаб эмас, чинакам оромгоҳ таассуротини беради. Айнан шу мақсадда ишни бошлаган оромгоҳ раҳбари, мазкур мактабнинг

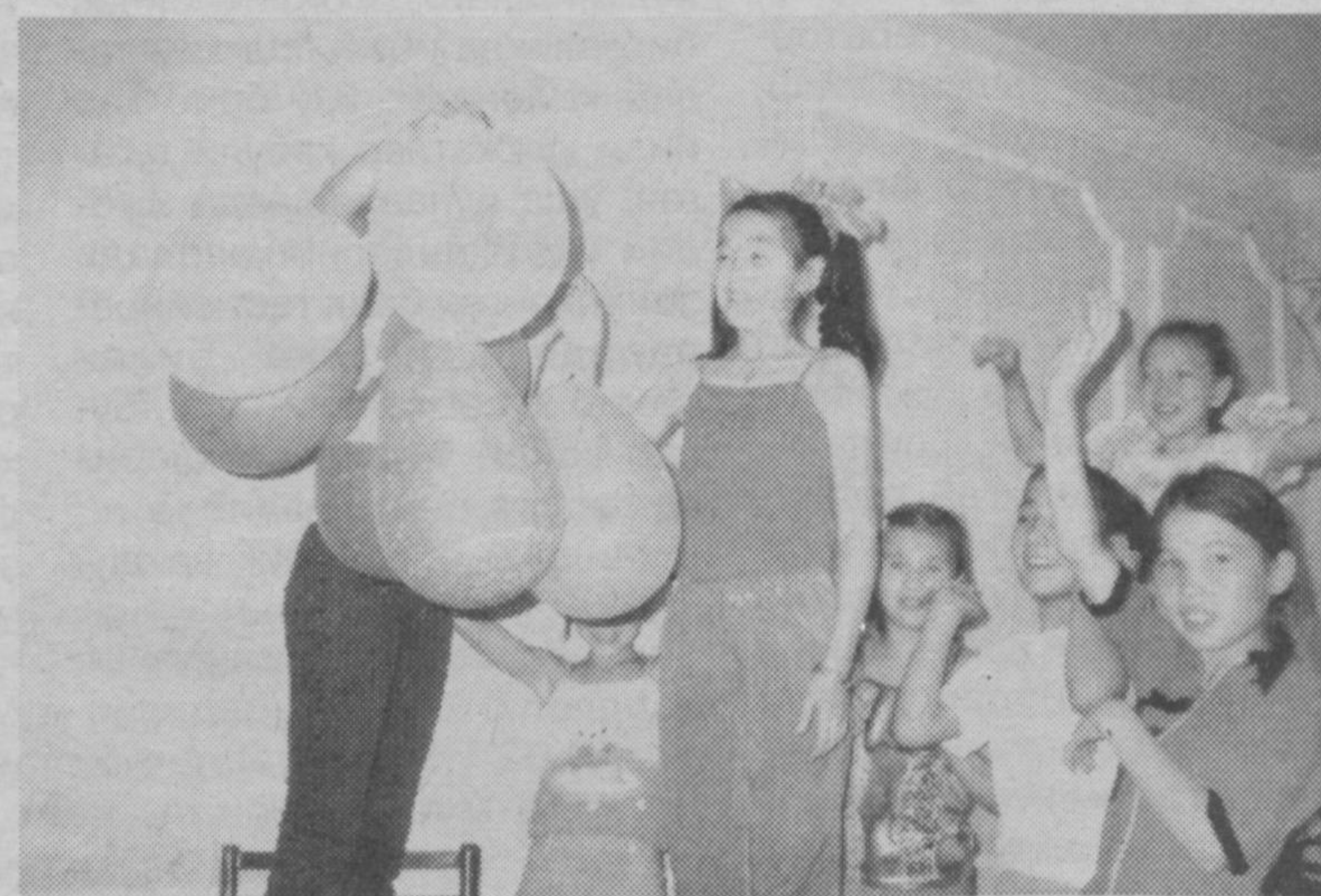

МАКТАБ ОРОМГОҲЛАРИ ТАЪМИЛГА ЧИҚДИ

бошланғич синф ўқитувчиси Дилфуза Шукурова бошчилигидаги ўн нафар тарбиячилар гуруҳи оромгоҳ учун махсус дастур ва режалар асосида иш олиб бердилар. Бунинг учун синф хоналари қайтадан жиҳозланди. Турли хил кўргазмалар воситалар билан безатилди. Натижада мактаб таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Ўн саккиз кунга мўлжалланган оромгоҳнинг ҳар бир кунига махсус дастур ва кун тартиби ишлаб чиқилди. Унда болаларнинг дам олишлари, китоб ўқишлари, ақлий салоҳиятлари ва қизиқишларини орттиришлари билан боғлиқ тадбирлар режаси тузилди. Биргина тўғарақларнинг тўққизтаси: каштачилик, мусиқа, спорт, кўшиқчилик, экология, компьютер, шахматшашка, рус ва инглиз тиллари, бичиш-тикиш кабилар фаолият олиб борди. Болалар қизиқишларига қараб дам олиш жараёнида мазкур тўғарақларга фаол иштирок этдилар. Шунингдек, турли тадбирлар, гу-

руҳларо танловларда қатнашдилар.

— Мактаб оромгоҳи кундузги бўлганлиги учун куннинг охирида болалар уйларига, ота-оналари бағрига қайтишлари керак эди, — дейди оромгоҳ раҳ-

бари Дилфуза Шукурова, лекин уларни кетказиш жуда қийин бўлди. Чунки болалар оромгоҳи жуда яхши кўриб қолдилар. Умуман, уларнинг бўш вақтлари бўлмади. Биз дам олаётган болаларнинг фақатгина бўш вақтини кўнгилли ўтказиш билан чекланмадик ҳам. Қизиқарли тадбирлар асосида иш олиб

бордик. Шу жиҳатдан оромгоҳимиз ноанъанавий оромгоҳ бўлди. Унинг ноанъанавийлиги шундаки, биз ҳар бир тадбир режасига замонавий тус бердик. Мисол учун "Эртақлар оламига саёҳат" тадбирида одатдаги эртақларни замонавийлаштирдик. Ёки тадбирларда фақат мавжуд беш гуруҳларнинг иштироклари билан чегараланмай, тарбиячиларнинг ўзлари ҳам фаол қатнашдилар. Жумладан, «26-июнь — гиёҳвандликка қарши курашиш кунига бағишлаб тарбиячиларнинг сахна кўриниши тайёрлаб, ўзлари ижро этдилар. Ишонасизми, болалар кўзларида ёш билан томоша қилдилар. Ёки бўлмаса "Мен ҳақимда сўзлаб бер" деган тадбирда болалар бир-бирларига тавсиф бердилар. Биз ана шу бир мавсум давомида нафақат оромгоҳ миқёсида, балки туман, шаҳар миқёсидаги танлов ва тад-

Yozgi ta'til

ўқиган китобларининг мазмуни ҳақида, ёд олган масал ёки шеърларини тадбирларда ўртоқларига айтиб беришди.

Дам олиш давомида болалар томонидан тайёрланган турли хил ўйинчоқлар, чизилган суратлар намунали кўргазма сифатида осиб кўйилди. Шунингдек, оромгоҳ ҳаётини акс эттирувчи фотосуратлар ҳақиқатдан ҳам унинг мароқли ўтганидан ҳикоя қиларди.

Дарҳақиқат, мактаб тасарруфидаги оромгоҳни ҳақиқий дам олиш масканига айлантиришнинг ўзи бўлмади. У маълум миқдордаги маблағ, жиҳозлар буюмлар, қолаверса, оромгоҳдаги болаларнинг овқатланиши ҳам шу харажатлар сирасига қиради. Бизнинг бу масалага қизиқишимизни тинглаган оромгоҳ раҳбари Дилфуза Шукурова шундай изоҳ берди: Мирзо Улуғбек тумани халқ таълими бўлими моддий жиҳатдан таъминлади. Айниқса, қасаба уюшмаси бошлиғи Мавлуда опа биздан доимо хабардор бўлдилар. Фақатгина озиқ-овқату ўқув қуроллари билан таъминлашдан ташқари, оромгоҳда дам олаётган болаларга зарур тиббиёт воситалари ва дори-дармонлар ҳам етказиб турилди. Болалар ҳар томонлама чиниқтирилди.

— Кеча мавсумий оромгоҳимизнинг ёпилиш маросими бўлди, — дейди 286-мактаб директори Диловар Хўжаева. — Ҳақиқатдан ҳам иш жуда яхши ташкил қилинди. Бош етакчимиз Дилдора Рустомова, тарбиячиларимиз Феруза Раҳимова, Муҳаррам Нурматова, Карима Раҳимбоева, Нозима Эшонхўжаевалар сидқидилдан ишладилар. Айниқса, оромгоҳ раҳбари Дилфуза Шукурованинг жонкуярлиги ва ташкилотчилиги туфайли, болалар оромгоҳи ҳақиқий дам олиш масканига айланди. Шаҳар ҳамда туман халқ таълими бўлими муассасаларидан келган мутасаддилар қизларимизнинг ишларига юқори баҳо бериб кетишди. Шунингдек, унинг фаолиятдан ота-оналар ва энг асосийси, болалар қониқиш ҳосил қилдилар.

Назира ҚУРБОН қизи,
"Маърифат" муҳбири

Янги ўқув йили арафасида халқ таълими ходимларининг август кенгашларини ўтказиш республикамиз халқ таълими тизимида анъанага айланиб қолган. Мазкур тадбир Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 13 йиллик байрами арафасида ўтказилиши, Президентимиз томонидан мактаб таълимини такомиллаштиришга йўналтирилган 2004 йил 21 майдаги “2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умумий дасури тўғрисида”ги Фармонининг жорий этилиши ушбу йилдаги анъанавий кенгашларнинг ялпи йиғилиш тадбирларига алоҳида кўтаринки руҳ бағишлайди.

Халқ таълими ходимларининг анъанавий август кенгашларининг шўба ва ялпи йиғилишлари туман(шаҳар) миқёсида юксак талабчанлик ҳамда илғори сақланиб қолган мақбул анъаналарга ижодий ёндашилган ҳолда янгича ўтказилиши лозим. Август кенгашларини сермазмун ўтказиш жойлардаги халқ таълими бошқармалари ва бўлимларининг ташаббускорлига боғлиқдир. Кенгаш йиғилишларида ортиқча дабдаба-бозлик, қуруқ ваъзхонликни эмас, балки ишчанлик, фаоллик ва ташаббускорлик вазиятини юзага келтириш зарур. Шунинг учун анъанавий август кенгашларининг ялпи ва шўба йиғилишларини ноанъанавий шаклда ўтказиш юзасидан жойлардаги халқ таълими бошқарма ва бўлимларининг махсус буйруқларини қабул қилиш, ташкилий кўмита таркиби, унинг тадбирлари, анжумани ўтказишнинг аниқ дастурларини ишлаб чиқиш (дастур 1 августга қадар тайёрланиши зарур) ва унинг бажарилишини таъминлаш юзасидан фикр-мулоҳазалар билдириш мақсадга мувофиқдир.

Шуни қайд этиш лозимки, анъанавий август кенгашларининг шўба ва ялпи йиғилишларида ўтган ўқув йилида амалга оширилган ишлар сархисоб қилинади, йўл кўйилган камчилик ва нуқсонларни янги ўқув йилида қайта такрорламаслик чоралари кўриб чиқилади, таълим-тарбияни ривожлантириш йўллари кўрсатиб берилади, янги вазифалар ва режалар белгиланади.

Туман (шаҳар) ҳокимиятининг, ХТБ мудир ва мутасадди ходимларининг, мактаб раҳбарлари ва илғор тажрибали фан мутахассисларининг, туман соғлиқни сақлаш бўлими, туман ички ишлар бўлими ходимларининг, шунингдек, туман «Маҳалла» хайрия жамғармаси ва бошқа таълим-тарбия муассасаларига мутасадди ташкилот ходимларининг таълим тизимининг асосий пойдевори бўлган умумий ўрта таълим бўғини, умумий таълим бўғини, умумий таълим аҳамиятига молик бўлган масала, яъни мактаб таълимини ҳар томонлама ривожлантириш, унинг стратегик йўллари аниқлаш масалаларига доир жорий йилда амалга оширилган ишлар ва йўл кўйилган хато-камчиликлар ҳақидаги “Маълумот”лари ХТБ томонидан умумлаштирилиб, аниқланган муаммоларни бартараф этиш йўллари кўрсатилиб 10-15 қу аввал вилоят, туман (шаҳар) газеталарининг махсус сониде ёки китобча шаклида тайёрланиб, чоп этириш тавсия қилинади.

Халқ таълими ходимларининг анъанавий август кенгашларининг шўба йиғилишлари анжуманининг ялпи йиғилишларидан аввалроқ ташкил этилиши, шўба йиғилишларида қабул қилинган мурожаат, тавсиялар,

ялпи йиғилишларда асосли тарзда қайд этилишига ёрдам беради.

Мактаб раҳбарлари учун алоҳида шўба йиғилишлари ўтказилиб, ялпи йиғилишларидан бир кун аввал ўтказиш режалаштирилиши ва бу йиғилишларда мактабдаги таълим-тарбия жараёнига раҳбарлик қилиш муаммолари ўз ечимини топиши ҳамда бажариладиган вазифалар белгиланиши лозим.

Янги ўқув йилида таълим-тарбиянинг сифат ва самарадорлиги кўп жиҳатдан август кенгашлари шўба ва ялпи йиғилишларининг талабчанлик ва ишчанлик руҳида ташкил этилишига боғлиқдир. Бунинг учун шўба йиғилишлари бўлиб ўтқандиган таълим муассасаларининг тўғри танлаш, қатнашувчиларнинг самарали ишлаши учун тегишли шароитларни яратиш зарур.

Шўба йиғилишлари учун шундай муассасаларни танлаш кераки, мазкур муассаса таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш жиҳати билангина эмас, балки бинонинг янги ўқув йилига тайёргарлиги, моддий техник ва кадрлар таъминоти, жиҳозланиши ва бошқа жиҳатлари билан ҳам анжуман қатнашчиларига намуна вазифасини ўтасин.

ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМЛАРИНИНГ АНЪАНАВИЙ АВГУСТ КЕНГАШЛАРИНИ ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН ТАВСИЯЛАР

Шўба йиғилишларида мураккаб бўлган мавзулар бўйича дарс ишланмалари, андозали намуна дарс матнлари, оммалаштирилган илғор иш тажрибалари, фанларни ўқитишга оид тайёрланган методик тавсияларни тайёрлаш ва қатнашчиларга тарқатиш зарур.

Шўба йиғилишларига фанлар бўйича мутахассислар, шаҳар, туман ҳокимликлари, уларнинг бўлимлари, турли хайрия жамғармалари, давлат ва нодавлат ташкилотлари вакиллари, шунингдек, меҳнат фахрийлари, ёш мутахассислар таклифи этилиши назарда тутилади.

Шўба йиғилишларида куйидагиларга алоҳида эътибор берилсин лозим:

● “2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умумий дасури вазифаларини амалиётга жорий этиш масалалари”

● 2004-2005 ўқув йилида 11-синфлар учун яратилган янги ўқув дастурлари асосида ўқув жараёнини ташкил этиш;

● такомиллаштирилган ДТС талаблари асосида ўқитувчиларнинг дастур, дарслик ва ўқув қўлланмаларидан фойдаланиши;

● амалдаги ўқув дастур, дарсликлар таҳлили ва ўқувчилар билимини ўзлаштириш даражаси мониторинг якунлари ҳақида фикр-мулоҳазалар;

● Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг иккинчи босқичида таълим мазмунига илғор педагогик технологияларни жорий этиш вазифаси кўйилган. Бу вазифани бажаришда мактаб фан хоналарини замон талаблари даражасида жиҳозлаш асосий ўрин тутди. Шуни

О‘қитувчиларнинг анъанавий

этиборга олган ҳолда шўба йиғилишларида Республика Таълим марказининг Фан хоналарини жиҳозлашга доир матбуот (“Ma’rifat”, 2004 йил 5-12 июнь сонлари)да эълон қилинган тавсиясига қатнашчилар эътиборини қаратиш керак.

Ҳар бир туман ўз имкониятидан келиб чиқиб, йиғилиб қолган муаммоларни ҳал қилиш учун қандай ишлаш кераклигини белгилаб олади. Бу ўринда республика Таълим марказининг матбуотда эълон қилинган тавсияномаси (“Ma’rifat”, 2004 йил 13,17,19,23,26 июнь,3 июль сонлари)га эътиборни қаратиш зарур.

Август кенгашларининг шўба йиғилишлари интерфаол (имитацион ўйинлар, баҳсмунозара, ақлий ҳужум, кластер, бумеранг технологияси, ҳамкорлик технологияси) шаклларида олиб борилиши мақсадга мувофиқдир. Кенгаш йиғилишларида танлаб олинган интерфаол шакллар, қатнашчиларнинг сони муҳокама қилинадиган мавзуларга қараб танланиши лозим.

Август кенгаши шўба йиғилишлари 4-5 босқичда ама-

Шўба режаси:

№ Вақти	Белгиланган тадбирлар	Масъул шахс, ижрочилар
1 9.00 - 9.30	Қатнашчиларни кутиб олиш	Масъул шахслар
2 9.30 - 10.00	Туман (шаҳар) ҳокимият, ХТБ вакиллари табриги	Масъул шахслар
3 10.00 -14.00	Муаммоларни интерфаол усулларда муҳокама қилиш — ақлий ҳужум — кластер — гуруҳларда ишлаш — якка ишлаш — жуфтликларда ишлаш 14.00 -15.00 — гуруҳлар тақдимоти	Масъул шахслар
4 13.00 -14.00	Тушлик	Масъул шахслар
5 14.00-15.00	Шўба йиғилишининг якуни: — тавсиялар қабул қилиш; — тарқатма материалларни тақдим этиш; — илғор, ижодкор ўқитувчиларни, фахрийларни тақдирлаш ва рағбатлантириш.	Масъул шахслар

тури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони, 2004 йил 12 июнда “Бюджетдан ташқари мактаб таълим жамғармасини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори бўйича туман (шаҳар)да олиб бориладиган ишлар ҳамда таълим муассасалари раҳбарларининг олдида турган вазифалар ҳақида;

● шунингдек, таълим муассасалари олдида турган ва ҳал этилиши зарур муаммоларни ечишда ҳомийлар, ишбилармонларнинг молиявий ёрдами ташкил этиш учун уларни анжуманга таклиф этиш ҳамда мактабни ривожлантириш учун кўрсатадиган ёрдамлари ҳақида чиқишларини ташкил этиш лозим.

Ўтқазилган шўба йиғилишларида қабул қилинган тавсиялар орқали ноанъанавий (тақдирот, реклама, видеотасма, мультимедиа)усулларда ялпи йиғилиш қатнашчиларини таништириш.

“Авлодлар учрашуви” босқичида таълим даргоҳларига энди қадам қўяётган ёш ўқитувчилар қасамёд қабул қиладилар. Шундан сўнг уларни фидойи, фахрий ўқитувчилар табриклайдилар.

Бундан ташқари, тумандаги ижодкор, илғор ўқитувчилар иш фаолиятининг ўзига хос томонлари лавҳа сифатида реклама, видеотасма орқали тарғибот қилинади. Анъанавий август кенгашлари доирасида ёзувчи ва санъаткорларнинг бадиий чиқишларини ҳам ташкил этиш фойдадан ҳоли эмас.

Август кенгаши ялпи йиғилишларини ўтказиш учун салқин, сўлим, баҳаво ва хушманзара жойлар танланиб, бу жой байрамона безатилиши лозим.

Бу тадбирларни пухта тайёргарлик билан шундай таъсирчан ўтказиш кераки, у бутун мазмуни билан ёш авлодни Ва-танни севишга, билимларни эгаллашга, келажакка ўзини тайёрлашга доимо даъват этувчи омил бўлсин.

Республика
таълим маркази

МАКТАБНИНГ «ЮРАГИ»

Қўшраббот туманидаги 13-умумтаълим мактаби Қийқим қишлоғида жойлашган. Мактабга ўн йилдан буён Отакул Синдоров раҳбарлик қилади. Туманда юқори кўрсаткичга эга мактаблардан бири бўлгани боис бу ерга меҳмонлар тез-тез ташриф буюриб туради. Айни пайтда бу даргоҳ илмий бўлим мудириларининг таянч мактаби ҳам ҳисобланади. Абдумўмин Мардонов ана шу кенгаш сардори. ТХТ бўлимида бу мактаб ҳақида ҳамшиша илиқ гаплар айтилади. Ҳар йили мактабни тамомлаган ўқувчилардан аксарияти олий ўқув юртлари талабаси бўлишмоқда.

Дарҳақиқат, илмий бўлим мудириларини мактабнинг «юраги» дейдилар. Абдумўмин Мардоновнинг иш ҳужжатлари билан танишар эканмиз, нима учун бошқа мактаблар-

нинг илмий бўлим мудирилари унга ўхшаб ишламайдилар, деб ўйлаб қолдик. Мактабда соғлом муҳит мавжуд. Тўғриси айтиш керак, баъзи мактабларда конспектсиз ёхуд тайёргарликсиз дарсга келиш ҳолатларини кузатганмиз. 13-мактабда эса бу ҳолни учратмайсиз.

Яқинда ўтказилган туман услубчилар йиғилишида туман халқ таълими бўлими методика кабинети мудири Ҳамид ўнаров, мониторинг бошлиғи Бахтиёр Усмонов, услубчи Қайтар Ўнабоевлар бу мактаб ўқитувчиларининг ишига, мактабни илмий, ўқув-услубий жиҳатдан бошқаришни ҳар томонлама такомиллаштираётган А.Мардонов тажрибасига юқори баҳо бердилар ва бу ҳусусда ўқитувчиларнинг август кенгашларида батафсил сўз юритишга келишиб олдилар.

И. ҲАЗНАЕВ

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Таълим соҳасига қизиқадиган, келажакда ўқитувчи бўлиб, юрт фарзандларига маърифат тарқатишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган 9-11-синф битирувчиларини ЮНУС РАЖАБИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПЕДАГОГИКА КОЛЛЕЖИГА қуйидаги йўналишлар бўйича ўқишга таклиф этамиз.

- 1) **Муסיқа тарбияси**
- 2) **Жисмоний тарбия**
- 3) **Мактабгача тарбия**
- 4) **Мактабгача таълим муассасаларига чет тили тарбиячиси**

КИРИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТИШНИ УНУТМАНГ:

- Коллеж директори номига ариза;
- 9-11-синфни битирганлиги ҳақидаги таянч маълумотнома (асл нусхаси);
- паспорт ёки туғилганлик тўғрисидаги маълумотнома нусхаси;
- турар жойидан маълумотнома;
- 3x4 ҳажмдаги 6 дона фотосурат;
- 086- У шаклдаги тиббий маълумотнома;
- ҳудудий касб-ҳунарга йўналтирилган психологик-педагогик ташхис марказининг тавсияномаси;
- папка, конверт, дафтар (2 та)
- меҳнат дафтарчасидан кўчирма;

Ҳужжатларни қабул қилиш 31 июлгача давом этади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, 17 мавзе, Қатортол-2 кўчаси, 3-«А» уй (ётоқхона биноси)
Мўлжал: «Чилонзор» метро бекатидан «Собир Раҳимов» метро йўналишига қараб бир автобус бекати.

ЎҚИТУВЧИ-ПЕДАГОГЛАРНИ ИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
ЗАНГИОТА ТИББИЁТ КОЛЛЕЖИ

Қуйидаги фанлар бўйича малакали ўқитувчи-педагогларни ишга таклиф этади

- Математика
- Ҳуқуқшунослик
- Латин тили ўқитувчиси
- Фармакология фани ўқитувчиси
- Жисмоний тарбия фани ўқитувчиси
- Ёшларни чақириққача тайёрлаш фани ўқитувчиси
- Хирургия фани ўқитувчиси
- Педиатрия фани ўқитувчиси
- Терапия фани ўқитувчиси
- Клиник биокимёвий текширувлар фани ўқитувчиси

Коллежимизга марҳамат, ҳурматли устозлар!

Манзилимиз: Тошкент вилояти, Зангиота тумани, «Иттифок» ҚФЙ. Шифокорлар кўчаси. «Тарнов» бекати.
Автобуслар: 163, 182, 190, 238, 452
Йўналиш таксилари: 160, 235, 237, 454, 480, 461.

Иқтисодий ислохотларнинг чуқурлашуви Ўзбекистонда ташқи иқтисодий фаолиятнинг тез суръатларда ўсиб боришини тақозо этмоқда. Ташқи иқтисодий фаолиятни ривожлантириш ва такомиллаштириш иқтисодий ривожланишда давлат стратегиясининг муҳим таркибий қисми ҳисобланади. Республикада ташқи иқтисодий фаолиятни такомиллаштириш тўғрисида мамлакатимизда қатор фармон ва ҳукумат қарорлари босқичма-босқич қабул қилинмоқда. Хусусан, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ҳамда Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ташкил этилди. Бундан ташқари, ташқи иқтисодий фаолият учун ҳуқуқий асос яратиш мақсадида «Ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида» ва «Чет эл инвестициялари тўғрисида» қонунлар қабул қилинди.

Шунингдек, ҳукуматимизнинг босқичма-босқич олиб

ИҚТИСОДИЁТНИНГ АЖРАЛМАС ҚИСМИ

бораётган ташқи иқтисодий сиёсати натижасида Ўзбекистон экспортида ҳам сезиларли таркибий ўзгаришларга эришилди. Экспортни ривожлантириш макроиқтисодий барқарорликни таъминлашга, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, инвестиция фаолиятини рағбатлантиришга йўналтирилган давлатнинг умумий иқтисодий сиёсатининг ажралмас қисмига айланди. Экспорт ҳажмини икки баробар оширишга имконият яратилди.

Экспортни кенгайтиришда республикадаги валюта бозорини мустаҳкамлаш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Республикамиз ҳукумати ва марказий банк томонидан иқтисодиётни ва валюта бозорини янада эркинлаштириш юзасидан қабул қилинган «Миллий валютани барқарорлаштириш», «Айирбошлаш курсларини бир хиллаштириш» ва «Валюта айирбошлаш шаҳобчалари операциялари ҳажмини ошириш» тўғрисидаги қарорлари давлат аҳамиятига эга бўлди.

Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида ташқи иқтисодий фаолиятни такомиллаштириш йўлидаги бу ишларни шу кунгача қўлга киритган ютуқларимиз деб айтишимиз мумкин.

Шунингдек, ташқи иқтисодий фаолият соҳасида эришилган ютуқлар билан биргаликда унинг самардорлигига салбий таъсир кўрсатувчи муаммолар ҳам сақланиб қолмоқда. Уларни бартараф этишда ҳар томонлама илмий асосланган ташқи иқтисодий сиёсат концепциясини ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш зарурияти ҳам олдимизда турган муҳим вазифалардан биридир. Келгусида мам-

Jarayon

лакатимизда ташқи иқтисодий фаолиятни эркинлаштириш ва уни янада такомиллаштириш борасида қуйидаги масалаларни ҳал этиш мақсадга мувофиқдир:

- Ташқи иқтисодий фаолиятнинг давлат томонидан тартибга солиш тизимларини янада ривожлантириш.

- Экспорт салоҳиятини ривожлантиришга қаратилган давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва уларнинг амалга оширилишини таъминлаш.

- Валюта бозори ва ташқи савдони эркинлаштириш бўйича чора-тадбирларни янада амалга ошириш.

- Божхона органлари ва банкларда ташқи савдо битимларини рўйхатга олиш жараёнини енгиллаштириш.

- Иқтисодиёт субъектлари олиб кираётган техник ускуна учун божхона тўловлари бекор

қилинишининг мақсадга мувофиқлигини кўриб чиқиш.

- Товарларнинг божхонада ҳужжатлаштириш жараёнини ва экспорт-импорт операцияларида уларни сертификатлаштириш талабларини енгиллаштириш.

- Ишлаб чиқарувчилар ва экспортёрлар фаолиятини ҳар тарафлама қўллаб-қувватловчи тизимларни янада такомиллаштириш.

- Тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш ва халқаро стандартларга жавоб берадиган ҳамда жаҳон бозорида рақобатбардош бўлган маҳсулотларни ишлаб чиқариш мақсадида мамлакатнинг турли ҳудудларида қўшма корхоналар яратилишини таъминлаш.

- Ўзбекистон Республикасининг хорижий мамлакатлар ва бошқа халқаро ҳужжат субъектлари билан савдо-иқтисодий ва молиявий ҳамкорликларини янада кучайтириш.

- Кичик ва ўрта бизнес субъектлари ташқи иқтисодий фаолиятни ривожланишига ҳамкорлик қилиш.

- Халқаро транспорт коммуникацияларини ривожлантириш орқали экспорт товарларининг транспортда ташиш харажатларини камайтириш.

- Экспорт номенклатураси таркибини кенгайтиришга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш.

Мамлакатимизда ташқи иқтисодий фаолият тизимини такомиллаштириш ва уни янада ривожлантириш жаҳон иқтисодий ҳамжамиятида унинг самарали иштирок этиш имконини беради.

Дилафрўз НЕЪМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент молия институти магистранти

Яқинда тасодифан бир воқеанинг гувоҳига айландим.

Бир кўшнимиз онамга нимадандир зорланиб гапирар, онам эса унга тасалли берар эди. Кўшни аёл кўзларида ёш билан сўзларди:

— Қаранг-да, кўшни, ўғлим уйга кеч келадиган бўлиб қолди, бунинг устига дадасининг чўнтагидан пул ҳам ўғирлайдиган одат чиқарди. Ахир шу ниятда ўғил ўстираётганмидим? Бизнинг аждодимизда бундай ноқобил, ўғри одамлар ҳеч қачон бўлмаган. Отаси туну кун тинмай тер тўкиб ишласа, мен дўконда фаррошлик қилсам. Ахир пул топишнинг ўзи бўладими?! Оила учун 100 сўм ҳам пул-да! Ўғлимнинг бу пуллари беҳудага ишлатиб юрганини, отасининг қаттиқ сиқувидан кейин билиб олдиқ. Унинг айтишича, пуллари компьютер ўйинларига ишлатар экан. Буни қарангки, компьютер клубида ёши анча катта эркеклар бола-

ларга бўлмағур ўйинларни кўйиб, пуллар эканлар. Бир куни шулардан бири ўғлимдан нима учун ўйин ўйнамаётганини сўрабди. Табиийки, ўғлим пули йўқлигини айтгач, у киши дадасининг чўнтагига шамма қилибди. Шундан кейин ўғлим пул ўғрисига айланди. Наҳотки, кап-катта одамлар болаларни номақбул ишга ундасалар? Ахир уларнинг ҳам фарзандлари бор-ку?

Тўғриси, кўшни аёлнинг ахволига жуда ачиндим. У шунчалик таъсирланиб, куюниб сўзлар эдики, бу ҳолатга ачинмай, бефарқ қараб бўлмасди.

Ҳа, ҳозирги кунда деярли ҳар

қадамда компьютер ўйналадиган клубларни учратишимиз мумкин. Айниқса, бундай жойлар мактаб, боғча, уйлар ёнида эканлиги жуда ажабланарли. Компьютерда ўйналадиган ўйинларнинг асосий қисми жангари характерда. Ҳали онги тузук шаклланиб улгурмаган ёшлар эса бундай ўйинларни кўргач, қаҳрамонларга тақлид сифатида тенгдошларига, баъзан эса ўзларидан кичик ёшдагиларга ҳам куч ишлатиб кўрадилар. Бу эса бола руҳиятига салбий таъсир ўтказиб, уларнинг атрофдагиларга бемехр, шафқатсиз бўлиб қолишига олиб келади.

Ачинарлиси шундаки, ҳозирги ёшлар бўш вақтларини китоб ўқиш, тўғрақларга қатна-

Og'riq

шиш, спорт билан шуғулланиш ўрнига, миллатимиз тарбиясига зид бўлган фильмлар кўрадиган видеотека ва компьютер клубларига бориб, беҳуда ўтказмоқдалар.

Мени бир нарса қийнайди. Наҳот кутиб турган соҳаларни эртага ким кўтаради. Жангари ёхуд порнографик фильмлар қобиғидаги авлодми? Ёки...

... Кўшни аёл ҳамон гапирмоқда. Ўпкам тўлиб, воқеа жойидан секин узоқлашар эканман, кулоғимга бир гап кириб қолди:

— Асли пул ўғриси ўша компьютерчилар. Уларга ҳам худо жазо бериб қолар...

Ўйлаб кўринг, мураббийлар?!

Саида ЁҚУБОВА,
ЎЗМУ қошидаги
С.Сирожиқддинов номидаги
академик лицей ўқувчиси

ЁШЛАРГА ЎН МАСЛАХАТ

- Сенга ҳаёт бахш этган ота-онанинг ва ҳар вақт сенга ёрдам бериб, ҳаётингни кўриқловчи зотларни ҳурмат қил, уларнинг иззат-иқромларини бажо келтир.

- Ака-ука, опа-сингил, қариндош-уруғ ва ёр-дўстларингга муҳаббат ҳамда сadoqat ипи билан боғлан.

- Маъносиз йўллардан, шараф ва номусингни барбод қиладиган ишлардан йироқ бўл.

- Ёшлигингни, ҳиссиётингни, соф-поклигингни, сиҳатингни, номусингни, обрў ва эътиборингни кўриқла.

- Севишни бил, муҳаббат ва соғлом ақл ўзингга умр йўлдош танлашда йўлбошчи бўлсин.

- Илкнинг етган вақтда дарҳол уйлан, бир оила ташкил қилиб, ўзингга бир саодат ошиёнини ҳозирла. Бу ишинг инсоний вазифа, ўхшаши бўлмаган саодат воситасидир.

- Ўғилларингни сабрли, матонатли, фазилатли ва шижоатли қилиб етиштир. Қизларингни ҳам гўзал хислатли қилиб тарбияла.

- Оиланг ҳаётини гўзал суръатда давом эттир. Оила даврасини сев, у кўзга ёқимли, қалбга завқ-шавқ бахш этиши учун кучингни сарф қил.

- Лутфкор ва шафқатпарвар бўл. Бошларига мушкул иш тушган, фалокатга эришганларга тасалли бер, мушкулликдан қутулишида уларга ёрдам қил.

- Бўш вақтингдан бир қисмини одоб ва ахлоққа қарши бўлмаган ўйин-кулгиларга сарф қил.

«Оз-оз ўрганиб, доно бўлур» китобидан

“ЛИМОН” СКАНВОРДИ

Тузувчи:
Давронбек ТОЖИАЛИЕВ

Scrabble-style word search grid with words hidden in various directions. Words include: Манш, Байрам, Мансаб, Оғир, Ибодат, Маска, Жалолддин, Айтишув, Математик атама, Мукамал, Туман, Гўзал, Ахмедова, Нафис, Чўкиш, Кийим, Митра, Аруздаги бахром, Машина, Турадиган жой, Денгиз (шимол), Кимёвий элемент, Дудок, Рақс, Ҳаракати, Футболчи Шожиги, Италия футбол клуби, Ердам, Кумак, Олийгоҳ ўқувчиси, Қараш, Гречия пойтахти, Илдиз, Урта, Олмош, Пулли ўйин, Олмош, ...ба гуруҳи, Ёш эркек, Ҳиндча йиғитлар иси, Кимёгар, Жўлдош, Ҳолдан тойиш, Инсон, Мансаб, Оғир, Ибодат, Маска, Жалолддин, Айтишув, Математик атама, Мукамал, Туман, Гўзал, Ахмедова, Нафис, Чўкиш, Кийим, Митра, Аруздаги бахром, Машина, Турадиган жой, Денгиз (шимол), Кимёвий элемент, Дудок, Рақс, Ҳаракати, Футболчи Шожиги, Италия футбол клуби, Ердам, Кумак.

Ma'rifat

**ТАЪСИС
ЭТУВЧИЛАР:**
Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Марказий Кўмитаси.

Бош муҳаррир:
Ҳалим САИДОВ

Таҳрир ҳайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ, Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром БЎРИБОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Шукур ЖОНБОВ, Фахриддин КАРИМОВ (масъул котиб), Қурбонбой МАТҚУРБОНОВ, Усмонали МУСАЕВ, Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Хулкар ТЎЙМАНОВА, Нурлан УСМОНОВ, Саъдулла ҲАКИМОВ, Ўткир ҲОШИМОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида № 024 рақам билан 2003 йил 17 декабрда рўйхатга олинган.

ИНДЕКС: 149. Г-829.
Тиражи 21368. 2 3 4 5 6
Ҳажми 4 босма табоқ.
Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-3.

Набатчи муҳаррир:
Хулкар ТЎЙМАНОВА.
Набатчи:
Шерали НИШОНОВ.

«Ma'rifat»дан материалларни кўчириб босиш тахририят руҳати билан амалга оширилиши шарт. Тахририятга юборилган материаллар муаллифга қайтарилмайди.

Манзил: Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.

E-mail: marifat@ars-inform.uz

ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб—133-99-15, олий таълим янгилеклари бўлими, мактабгача ва мактабдан ташқари таълим янгилеклари бўлими—136-55-58, хатлар, маънавий ва сиёсий ҳаёт янгилеклари бўлими—136-54-23, умумий ўрта таълим янгилеклари бўлими, ўқувчиларни касбга йўналтириш ва ўрта махсус таълим янгилеклари бўлими—136-54-03, реклама ва тарғибот бўлими—136-54-69.

ana shunaqa gaplar

Баҳоси сотувда эркин нархда

Pentium IV компьютерида Лилия БИНАШЕВА ва Малоҳат ТОШОВА саҳифаледи.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акционерлик компанияси босмахонаси.

Қорхона манзили: «Буюқ Турон» кўчаси 41-уй

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.00.